

ΟΙ ΠΙΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ, ΓΥΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΠΕΤΡΟΥ

Η γέννησις του 'Αλεξίου. Η ξερία της μητέρας του. Ο γάμος του. Η ανεπιτυχία της ζωής της Πριγκίπισσας Μπρέννοβιτς. Πέτρος ο Μέγας και τρομερός. Η περιφρόνησις του προς τὸ γιό του. Ο 'Αλέξιος διακελευθεί. Η επάνοδός του. Η παραίτησις του ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ τὸν θρόνον. Ο Μ. Πέτρος πεθεὶ τὸν θάνατον τοῦ γιου τοῦ. Η τελευταίαις στιγμαίς τοῦ 'Αλεξίου. Ο Μ. Πέτρος συγκινεῖται.

Ὁ Πέτρος ὁ Μέγας εἶνε γνωστός στήν ἱστορία τόσο ὡς ὁ μεγαλοφυῆς ἀναδιοργανωτής τῆς Ρωσικῆς Αυτοκρατορίας, ὅσο καί ὡς αἰμοχαρῆς, βάρβαρος καί ἡμιπαράφρων ἡγεμῶν. Ἐνα ἀπὸ τὰ πολλὰ κα' ἀμετρητα κακοεργήματά του, πού κληιδώνουν τὴ φήμη του, εἶνε καί ἡ δίκη καί ὁ θάνατος τοῦ 'Αλεξίου, τοῦ πρωτοτόκου γιου τοῦ καί διαδόχου τοῦ Ρωσικοῦ θρόνου.

Ὁ 'Αλέξιος γεννήθηκε στίς 29 Φεβρουαρίου 1690 ἀπ' τὴν Εὐδοξία Λαπούχιν, τὴν πρώτη γυναίκα τοῦ Πέτρου, τὴν ὁποία ὁ Τσάρος κατεδίκασε κατόπιν τῆς περάσις τῆς ὑπόλοιπης μέρας τῆς ζωῆς τῆς σ' ἕνα μοναστήρι, τὴν ἐποχὴ ἀκόμα πού ὁ 'Αλέξιος ἦτανε μόναχα ἑννέα ἐτῶν. Καί τὸ πῶς τρομερὸ εἶνε διὰ ὁ Μ. Πέτρος ἔκανε τὸ παιδί του νὰ αισθανθῆ μίσος καί περιφρόνηση γιὰ τὴν μητέρα του. Τὸ ἴδιο ὅμως μίσος—συγκερασμένο μὲ κάποια δόση φόβου—αἰσθάνονταν ὁ πρίγκηψ διάδοχος καί γιὰ τὸν πατέρα του. Καί μὲ τὸ δίκη του. Σὲ κανένα ἀνθρώπου ὁ Πέτρος δὲ φερόθηκε τόσο σκληρὰ ὅσο στὸ ἴδιο τὸ παιδί του. Ὁ δραστηριὸς καί ενεργητικὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, πού ἕως ἴσως φημι καί ζωτικότητα, περαιοῦταν βλέποντας τὸ γιό του τεμπέλη, μαλακὸ καί κουτό. Ἴσως ὅμως, ἀν ἐφρόντιζε νὰ διαπαιδαγωγῆ καταλλήλως τὸν 'Αλέξιο, νὰ τὸν ἄλλαζε τὸ χαρακτῆρα.

Ὅταν ὁ 'Αλέξιος ἐνηλικιώθηκε, πῆρε γυναίκα τὴν πριγκίπισσα τοῦ Μπρουνσβίχ-Βόλφενμπουτελ. Δὲν ἦταν ὅμως οὐ θέση νὰ ἐκτιμῆται ἀπὸ ἀπειρα προσόντα τῆς αἰσθαντικῆς καί λεπτῆς γυναικάς του, ἡ ὁποία ἐθῆσε στὰ 1715, ἀπὸ μαρτισμό. Ἀμέσως τότε κυκλοφόρησε ἡ διάδοσις πὸς τὴν δηλητηρίασις ὁ 'Αλέξιος γιὰ νὰ τὴν ἐσφορτωθῆ. Ὁ θρόνος ὅμως αὐτὸς δὲν ἔχει ἐπιβραβιωθῆ ἀπὸ τὴν ἱστορία. Πῶς πιθανὴ φαίνεται ἡ ἄλλη ἐξήγησις πού ἔδωσαν σχετικῶς. Εἶπαν δηλαδὴ πὸς τὸ θῆμα αὐτὸ τῆς διαφθορίας τοῦ 'Αλεξίου, βαρέθηκε πιά τὴν ἀχαρῆ κοψὴ τῆς τσαρικῆς αὐλῆς καί δραπέτευσε γιὰ τὴ Γαλλία. Ἐκεῖ παντρεύτηκε μὲ κάποιο γάλλο ἀξιωματικὸ κα' ἔκανε μάλιστα καί πολλὰ παιδιά μαζὺ του.

Ἐς ἐπανελθόμεν ὅμως στὸν Πέτρο καί τὸν 'Αλέξιο.

Ἵστερ' ἀπ' τὸ θάνατο—ἡ τὴν ἐξαφάνισι—τῆς γυναικάς τοῦ πρίγκηπος, ἡ διάδοσις μεταξὺ 'Αλεξίου καί Πέτρου ἐφτασε στ' ὀδύτερο σημεῖο τῆς ἐντάσεώς της. Φαίνεται δὲ πὸς ὁ 'Αλέξιος θὰ εἶχε ἀπελαπισθῆ πια ἀπὸ τοὺς ἀπὸτομους τρόπους τοῦ πατέρα του, γιὰτι μὲλις ὁ Πέτρος ἐφυγε γιὰ τὴ Γερμανία καί τὴν Ὀλλανδία, ὁ πρίγκηψ διάδοχος τὸ ἔσπασε ἀπ' τὴ τσαρική αὐλή, μὲ τὴν πρόφασι πὸς πῆγαινε νὰ βοηθῆ τὸν πατέρα του, καί πῆγε στὴ Βιέννη, ὅπου ἐτέθη ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ αυτοκράτορος Καρόλου ΣΤ'.

Μόλις ὁ Πέτρος πληροφορήθηκε τὴν δραπέτευση τοῦ γιου του, ἔκατος καί τοῦ ἔγραψε μίαν ἐπιστολή, σὲ τόσο πῶλ ἥπιον, καί τοῦ ζήτησε νὰ γυρίσῃ ἀμέσως στὴ Ρωσία. Τὴν ἐπιστολή αὐτὴ ἐφρσε στὸν πρίγκηπα ὁ Ρομάνζοφ, λοχαγὸς τῆς αυτοκρατορικῆς σωματοφυλακῆς, καί ὁ Τολστόϊ, ἰδιαιτέρως σύμβουλος τοῦ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, κα' ἕνας ἀπ' τοὺς προγόνους τοῦ διασημοῦ μυθιστοριογράφου Λέοντος Τολστόϊ.

Οἱ δύο αὐτοὶ ἀγγελιαφόροι ὑπερσεύθησαν νὰ πᾶνε στὴ Νεάπολη, ὅπου βρισκότανε τότε ὁ φηγὰς 'Αλέξιος. Τὸ ἔδωσαν τὸ γράμμα τοῦ πατέρα του καί τὸν διαβεβαίωσαν πὸς δὲν εἶχε νὰ φορηθῆ τίποτα ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ αυτοκράτορος. Ὁ προστάτης τοῦ 'Αλεξίου, Κάρολος ΣΤ', συμβουλεύεισε τότε τὸ νεαρὸ Τσάρεβιτς ν' ἀκούσῃ τὸν πατέρα του καί νὰ γυρίσῃ ἀμέσως στὴ Ρωσία. Καί ὁ 'Αλέξιος, βλέποντας πὸς δὲν τοῦ ἔμενε πια στὸ ἔξωτερικὸ κανένα ἀποκομμάτι, τὸ πῆρε ἀπόφασι νὰ ἔναγαγίσι στὸν πατέρα του, ἀφοῦ προηγουμένως τοῦ ἔστειλε ἕνα γράμμα στὸ ὅποιο ἐκλιπαροῦσε τὴ συγγνώμη του.

Ὅταν ὁ Τσάρεβιτς ἔφτασε στὴ Μόσχα, μερικὸ ἀξιωματικὸ τοῦ πῆρανε τὸ σαφὶ καί τὰ πιστόλια του καί τὸν φώδησαν μὲ συνοδεία μὲρὸς στὸν Πέτρο. Ὁ 'Αλέξιος, γονάτισε μπροστὰ του καί τὸν παρεκάλεσε ἀκόμα μιά φορὰ νὰ τὸν συγχωρῆσι γιὰ τὴν ἀπειθαρχία του.

Ὁ Πέτρος τοῦ ἀποκρίθηκε πὸς τὸν συχωροῦσε. Ἐπειδὴ ὅμως τὸν ἔκρινε πια ἀνίκαν νὰ ἀνέβῃ μιά μέρα στὸ θρόνον τῆς Ρωσίας, τὸν ἐβίασε νὰ ὑπογράψῃ ἕνα ἔγγραφο διὰ τοῦ ὁποίου ἐδήλωνε διὰ παραίτησι παντὸς ἐπὶ τοῦ

θρόνου δικαιώματος, ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του Πέτρου, γιου τοῦ Τσάρου καί τῆς Αἰκατερίνης. Ὁ Πέτρος ἀνήγειρε εὐθὺς ἀκόμα στὸ λαὸ πὸς ὁ δεύτερος γιὸς του ἐφρασε νὰ θεωρηταί καί ὁ νόμιμος διάδοχος τοῦ θρόνου. Στὴν ἴδια προκήρυξι πρὸς τὸ ρωσικὸ λαὸ, ὁ Πέτρος ἔλαγε μεταξὺ ἄλλων, πὸς ὁ 'Αλέξιος εἶχε καταστει ἄξιος θανάτου, μὲ τὴν ἀπειθαρχία του. Ἐννοῦται τοῦ συχωροῦσε τὸ ἔγκλημά του, ἀπὸ πατέρα ὀϊκτο !...

Τὴν περίφημη αὐτὴ προκήρυξι ὁ Πέτρος τὴν διάβασε μόνος του στὴν ἐκκλησία, μὴ παραλείποντας ἐννοεῖται νὰ ἐπιτιμῆται ἀκόμα μιά φορὰ τὸν γιό του, μὲρὸς σ' ὅλον τὸν κόσμον, γιὰ τὴν ἀσεβεία του. Καί διαν τελειώσε τὸ λόγο του, ἀπίστησε ἀπὸ τὸν 'Αλέξιο νὰ μαρτυρῆσι ποῖα τὸν ὑπέβλεπον τὴν ἰδέα νὰ φύγῃ ἀπ' τὴ Ρωσία. Ὁ 'Αλέξιος—φύσει δειλὸς καί ἀνανδρος—ὄριστικη νὰ ὁμολογήσῃ ὅλη τὴν ἀλήθεια. Ἐταί, ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρας ὄριστικη ἡ σχετικὴ δίκη, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Πῶλλὰ ὑψηλὰ καί σημερινὰ πρόσωπα κατηγορήθησαν κατὰ τὴν δίκη αὐτή, μετῶν τῶν ὁποίων καί ἕνας Κίριν, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἐπὶ πῶλλὰ χρόνια εὐνοούμενος τοῦ Τσάρου. Ἐσσορες ἀπὸ τοὺς κατηγορουμένους αὐτοὺς ἐμεμείσθησαν Ἰσταντοὶ Ἰσπανοὶ μάλιστα ἀξιωματικὸ, ἀνομαζόμενον Γκλέμπωφ, ὁ ὁποῖος κατηγοροῖται πὸς προσεπάθειε νὰ ἐξουλοῖσῃ τὴν αυτοκρατορία Εὐδξία, πού, καθὼς ἔεφρασε. ἦτανε κλεισμένη κατὰ διαταγὴ τοῦ Πέτρου σ' ἕνα μοναστήρι, ἀπὸ χρόνια, τὸν κατεδίκασαν νὰ τὸν γόρουν Ἰσταντοὶ ! Κατὰ τὴν ὄρα τοῦ φηκτοῦ αὐτοῦ μαρτυροῦ, ὁ Πέτρος εἶχε τὴν ἀπανθροπία νὰ πῆρ κοντὰ του καί νὰ τὸν κορδεύῃ !... Ἐκεινος ὅμως τὸν ἐφτασε κατάνοτρα καί—ἐξήφθησε !...

Ἴλλά ἡ ὀργὴ τοῦ Πέτρου δὲν λιγόστεψε μὲ τῆς θανατικῆς καταδικῆς πού εἶχε ἐπιβραλεῖ. Ὁσο συλλογιζότανε πὸς ὁ γιὸς τοῦ ὁ 'Αλέξιος—τὸ κνδοβλο ἐκεῖνο, τὸ ἀποκοιμισμένο ἐκεῖνο κλάμμα—τόλμησε νὰ σηκώσῃ κεφαλή καί ν' ἀφηγήσῃ τὴν ὀργὴ τοῦ πατέρα του, τοῦ Πέτρου, πὸν τὸν ἐφρασε τότε ὅλη ἡ Εὐρώπη, κινδύνουσε νὰ τρελλαθῆ ἀπ' τὸ κακό του. Καί, σὲ μιά στιγμὴ σκοτισμοῦ τοῦ λογικοῦ του, ἀπεφάσισε νὰ παραβῆ τὸ λόγο πού ἔδωσε μὲρὸς στὸ λαὸ, στὴν ἐκκλησία, καί νὰ θανατώσῃ καί αὐτὸν ἀκόμα τὸν 'Αλέξιο !

Γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ αὐτὸ ὁ Πέτρος ἐφρασε νὰ ἐξασφαλίσῃ καί τὴ συγκατάθεσι τοῦ κλήρου, πράγμα εὐκόλο γιὰ τὸν τρομερὸ αυτοκράτορα. Ἐταί δεκατριετὶ ἱεράρχαι πού ἀποτελοῦσανε τὴ σὺνοδο, ἀναγκάστησαν νὰ ὑπογράψουν ἕνα ἔγγραφο, στὸ ὅποιο ἀνεγνώριζαν πὸς ὁ 'Αλέξιος ὑπέπεσε στὸ παράπτωμα τῆς ἐσχάτης προδοσίας καί πὸς ἦταν ἄξιος θανάτου...

Ὁ 'Αλέξιος βρισκότανε στὴ φυλακή, ὅταν τοῦ διάβασαν τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι. Τρόμαξε τότε τόσο πῶλ, ὡστε ἀμέσως τὸν ἐπιασαν ἑυρικοί σκαμοὶ. Λιγοῦνήμες ὕστερα ἀπὸ τὸ φόβου του, τρέμοντας σύγκομα. Εἰδοποίησαν τὸν Τσάρο πὸς ὁ γιὸς τοῦ ψυχμαχοῦσε καί πὸς ἤθελε νὰ τὸν δῆ γιὰ τελευταία φορὰ. Ὁ Πέτρος πῆγε γρηματὶ στὴ φυλακή, εἶδε τὸν 'Αλέξιο, γονάτισε μπροστὰ του, ἔλαγε μαζὺ του—καί παραστάθηκε στὸ προκείμελο τοῦ παιδιοῦ τοῦ μέγιστο τῆς στιγμῆς πὸς ὁ 'Αλέξιος προσέθεσε τὴν ὑστάτη πνοή. Ὁ Διάδοχος αὐτὸς πρίγκηψ πέθανε τὴν 27 Ἰουνίου 1718, σὲ ἡλικία 28 ἐτά, ἀπὸ τὸ δυνατό φόβου του, διαβρώνοντας τὴν καταδικαστικὴ του ἀπόφασι, πού τὴν εἶχε προκαλέσει ὁ ἴδιος ὁ πατέρας του !...

ΔΡΟΣΙΑ ΚΑΙ ΔΑΚΡΥ

(Τοῦ Οὐδέλιχ)

Εἶπε ἡ δροσιά στὸ δάκρυ γηματὴ πρησμένα :

—Στὴ γῆ παραρριμμένο ἡ μοῖρα σ' ἔχει φερεῖ, Δὲν μοιάζει σὺ μὲ μένα, τὴν κόρη τὴν οὐράνια, Τὴν ἀδελφὴ τ' ἀνέμου, τὸν λουλουδιῶν τὸ ταίρι...»

Κ' εἶπε τὸ δάκρυ πάλι : —Γεννιέμαι ἀπὸ τὸν πόνον Καί βγαίνω ἀπ' τὸν ἀνθρώπων τὸ μάτι τὸ κλαμένο, Ἐσὺ ἀπ' τὰ οὐράνια στὴ γῆ σταλά-

ζεις μόνο,

Ἐγὼ ἀπ' τὴ γῆ ἔδω κάτω στὸν οὐ-

ρανὸ ἀνεβρίνω...»

Μετφρ. Γ. Δροσίνα

Ὁ Μέγας Πέτρος

